

VIJFDE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD (jaar B)

Eerste lezing: Uit de profeet Jeremia, 31, 31-34.

Er komt een tijd - godsspraak van de Heer- dat Ik met Israël een nieuw verbond sluit. Geen verbond zoals Ik met hun voorvaderen gesloten heb, toen ik hen bij de hand heb genomen om hen uit Egypte te leiden. Want dat verbond hebben zij verbroken, ofschoon Ik hun meester was - godsspraak van de Heer -. Dit is het nieuwe verbond dat Ik in de toekomst met Israël sluit: Ik leg mijn wet in hun binnenste, Ik grif ze in hun hart. Ik zal hun God zijn en zij zullen mijn volk zijn. Dan hoeft niemand een ander nog voor te houden: Leer de Heer kennen. Want iedereen, groot en klein, kent Mij dan - godsspraak van de Heer -. Dan vergeef Ik hun misstappen, Ik denk niet meer aan hun zonden.

Tussenzang: Ps. 51 (50), 3-4. 12-13. 14-15.

Antifoon: Schep in mij een zuiver hart, mijn God.

God, ontferm U over mij in uw barmhartigheid,
delg mijn zondigheid in uw erbarmen.
Was mijn schuld volkomen van mij af,
reinig mij van al mijn zonden.

Schep in mij een zuiver hart, mijn God,
geef mij weer een vastberaden geest.
Wil mij niet verstoten van uw Aanschijn,
neem uw heilige Geest niet van mij weg.

Geef mij weer de weelde van uw zegen,
maak mij sterk in edelmoedigheid.
Dan zal ik de dwalenden uw wegen leren,
alle schuldigen terugvoeren tot U.

Tweede lezing: Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de Hebreeënen, 5, 7-9.

Broeders en zusters,

In de dagen van het sterfelijk leven heeft Christus onder luid geroep en geweend gebeden en smekingen opgedragen aan God die Hem uit de dood kon redden. Om zijn vroomheid is Hij verhoord: hoewel Hij Gods Zoon was, heeft Hij in de school van het lijden gehoorzaamheid geleerd; en toen Hij het einde had bereikt, is Hij voor allen die Hem gehoorzamen oorzaak geworden van eeuwig heil.

Vers voor het Evangelie: Joh. 12, 26.

Wil iemand Mij dienen dan moet hij Mij volgen, zegt de Heer; waar Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn.

Uit het heilig Evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes, 12, 20-33.

Onder degenen die bij gelegenheid van het feest optrokken ter aanbidding waren ook enige Grieken. Deze nu klampten Filippus van Betsaida in Galilea aan en vroegen hem: Heer, wij zouden Jezus graag spreken. Filippus ging het aan Andreas vertellen en tenslotte brachten Andreas en Filippus de boodschap aan Jezus over. Jezus echter antwoordde hun: Het uur is gekomen, dat de Mensenzoon verheerlijkt wordt. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als de graankorrel niet in de aarde valt, blijft hij alleen; maar als hij sterft, brengt hij veel vrucht voort. Wie zijn leven bemint, verliest het; maar wie zijn leven in deze wereld haat, zal het ten eeuwigen leven bewaren. Wil iemand Mij dienen dan moet hij Mij volgen; waar Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn. Als iemand Mij dient, zal de Vader hem eren. Nu is mijn ziel ontroerd. Wat moet Ik zeggen? Vader, red Mij uit dit uur? Maar daarom juist ben Ik tot dit uur gekomen. Vader, verheerlijk uw Naam. Toen kwam er een stem vanuit de hemel: Ik heb Hem verheerlijkt en zal Hem wederom verheerlijken. Het volk dat er bij stond te luisteren zei dat het gedonderd had. Anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken. Maar Jezus sprak: Niet om Mij was die stem maar om u. Nu heeft er een oordeel over de wereld plaats, nu zal de vorst dezer wereld worden buitengeworpen; en wanneer Ik van de aarde zal zijn omhooggeheven, zal Ik allen tot Mij trekken. Hiermee duidde Hij aan welke dood Hij zou sterven.

Vijfde zondag in de veertigdagetijd

CKK 606-607: het leven van Christus is een offerande aan de Vader

CKK 542, 607: het verlangen van Christus om zijn leven te geven voor ons heil

CKK 690, 729: de Geest verheerlijkt de Zoon, de Zoon verheerlijkt de Vader

CKK 662, 2853: het opgaan van Christus naar de heerlijkheid is onze overwinning

CKK 56-64, 220, 715, 762, 1965: geschiedenis van de verbonden

CKK 606-607: het leven van Christus is een offerande aan de Vader

CKK 606 De Zoon van God "die uit de hemel is neergedaald, niet om zijn eigen wil te doen, maar die van de Vader die Hem gezonden heeft" 1, "zegt, als Hij in de wereld komt: (...) Hier ben Ik (...) Ik ben gekomen, o God, om uw wil te doen (...) Door die wil zijn wij geheiligd, eens voor al, door het offer van het lichaam van Jezus Christus" (Heb. 10, 5-10). Vanaf het eerste ogenblik van zijn menswording verenigt Hij zichzelf geheel met Gods heilsplan in zijn verlossende zending, "Mijn spijs is, de wil te doen van Hem die Mij gezonden heeft en zijn werk te volbrengen" (Joh. 4, 34). Het offer van Jezus "voor de zonden van de hele wereld" (1 Joh. 2, 2) is de uitdrukking van zijn liefdesgemeenschap met de Vader: "Hierom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik mijn leven geef" (Joh. 10, 17). "De wereld moet weten dat Ik de Vader liefheb en dat Ik handel zoals Hij Mij bevolen heeft" (Joh. 14, 31).

1) Vgl. Joh. 6, 38 Ik ben immers uit de hemel neergedaald, niet om mijn eigen wil te doen, maar de wil van Hem die Mij gezonden heeft;

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=606>

YOUCAT 98 Heeft God de dood van zijn eigen Zoon gewild?

Dat Jezus een gewelddadige dood stierf, kwam niet door tragische uiterlijke omstandigheden. Jezus werd 'overeenkomstig Gods bedoeling en voorkennis uitgeleverd' (Hand. 2, 23). De hemelse Vader 'heeft Hem die de zonde niet kende voor ons één gemaakt met de zonde' (2 Kor. 5, 21), zodat wij, kinderen van de zonde en de dood, leven zouden hebben. Het offer dat God de Vader van zijn Zoon vroeg, was groot, maar even groot was de overgave van Christus: 'Wat moet Ik zeggen? Vader, laat dit ogenblik aan Mij voorbijgaan? Maar hiervoor ben Ik juist gekomen' (Joh. 12, 27). Er is een wederzijdse liefde, die stand hield tot het uiterste, aan het kruis. 1

Om ons te redden van de dood ondernam God iets wat riskant was: Hij bracht een 'medicijn van onsterfelijkheid' (Ignatius van Antiochië) binnen in onze wereld van de dood – zijn Zoon Jezus Christus. Vader en Zoon waren onafscheidelijk verbonden bij deze opdracht, zij waren bereid en verlangden diep uit liefde tot het uiterste te gaan voor de mensen. God wilde een ruil tot stand brengen, om ons voor altijd te redden. Hij wilde ons zijn eeuwige leven schenken, zodat wij delen in zijn vreugde, en Hij wilde ons sterven, onze vertwijfeling, onze verlatenheid, onze dood ondergaan, om alles met ons te delen. Om ons lief te hebben tot het einde toe en nog daarbovenuit. De dood van Christus is de wil van de Vader, maar die dood is niet zijn laatste woord. Sinds Christus voor ons gestorven is, kunnen wij onze dood inruilen tegen zijn leven.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 599-609.620
Jezus is "overgeleverd volgens Gods vastgestelde raadsbesluit"

De gewelddadige dood van Jezus is geen toeval geweest, vrucht van een ongelukkige samenloop van omstandigheden. Zijn dood hoort tot het mysterie van Gods heilsbeschikking, zoals Petrus vanaf zijn eerste Pinksterpreek de joden ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=98>

CKK 607 Dit verlangen zich geheel en al te wijden aan het heilsplan van de verlossende liefde van zijn Vader bezielt heel het leven van Jezus 1 2 3 , want zijn verlossend lijden is de bestaansgrond van zijn menswording: " 'Vader, red Mij uit dit uur!' Maar daarom juist ben Ik tot aan dit uur gekomen" (Joh. 12, 27). "Zou ik de beker die mijn Vader Mij gegeven heeft, niet drinken?" (Joh. 18, 11). En nog op het kruis zegt Jezus, "Ik heb dorst" (Joh. 19, 28) en pas daarna "alles volbracht is" (Joh. 19, 30).

1) Vgl. Lc. 12, 50 Ik moet een doopsel ondergaan, en hoe beklemd voel Ik Mij totdat het volbracht is.

2) Vgl. Lc. 22, 15 **INSTELLING EUCHARISTIE**

Hij sprak nu tot hen: 'Vurig heb ik verlangd, eer Ik ga lijden, dit paasmaal met u te eten.

3) Vgl. Mt. 16, 21-23 **Eerste lijdensvoorspelling**

Van dat ogenblik af begon Jezus zijn leerlingen duidelijk te maken dat Hij naar Jeruzalem moest gaan; dat Hij daar veel zou moeten lijden van de oudsten, de hogepriesters en de schriftgeleerden, maar dat Hij na ter dood ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=607>

CKK 542, 607: het verlangen van Christus om zijn leven te geven voor ons heil

CKK 542 Christus staat in het midden van deze verzameling mensen in "Gods familie". Hij roept hen rondom zich samen door zijn woord, door zijn tekenen die het rijk van God zichtbaar maken, door het zenden van zijn leerlingen. Hij zal de komst van zijn rijk vooral verwezenlijken door het grote mysterie van zijn Pasen: zijn dood op het kruis en zijn verrijzenis. "En wanneer Ik van de aarde zal zijn omhooggeheven, zal Ik allen tot Mij trekken" (Joh. 12, 32). Alle mensen zijn tot deze vereniging met Christus geroepen. 1

1) Vgl. 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk, Lumen Gentium (21 nov 1964), 3
Zo kwam dan de Zoon, gezonden door de Vader, die ons in Hem heeft uitverkoren vóór de grondlegging der wereld en ons heeft voorbestemd zijn kinderen te worden, omdat het Hem behaagde in Christus het heelal onder één Hoofd te ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=542>

CKK 607 Zie boven

CKK 690, 729: de Geest verheerlijkt de Zoon, de Zoon verheerlijkt de Vader

CKK 690 Jezus is Christus, "de gezalfde", omdat de Heilige Geest zijn zalving is, en omdat al wat vanaf de menswording gebeurt, voortvloeit uit deze volheid. 1 Wanneer Christus tenslotte verheerlijkt wordt, 2 dan kan Hij op zijn beurt van bij de Vader de Geest zenden aan hen die in Hem geloven: Hij laat hen delen in zijn heerlijkheid, 3 d.w.z. in de Heilige Geest die Hem verheerlijkt. 4 Het zenden van de Geest door de Vader en de Zoon samen zal zich vanaf dan ontplooiën in hen die de Vader als kinderen aangenomen heeft in het bestaan van zijn Zoon: de zending van de Geest in wie de aanneming als kind (van God) tot stand komt, is hen met Christus te verenigen en hen in Hem te doen leven.

De term 'zalving' suggereert dat er (...) tussen de Zoon en de Heilige Geest geen afstand is; immers, zoals verstand noch zintuigen waarnemen dat er iets is tussen het lichaamsoppervlak en de zalving met oliëfolie, zo is er rechtstreeks contact tussen de Zoon en de Heilige Geest: diens gevolg is het voor degene die door het geloof met Christus in contact wil komen, noodzakelijk in contact te komen met de olie. Immers, er is geen gedeelte dat van de Heilige Geest verstoken is. Daarom komt het belijden van de heer schappij van de Zoon bij hun die deze belijdenis aannemen, door de Heilige Geest tot stand, omdat de heilige Geest hun die in geloof naderen, van tevoren tegemoet komt. 5

1) Vgl. Joh. 3, 34 Want Hij, die door God gezonden is, spreekt Gods eigen woorden: zo mateloos schenkt God zijn Geest.

2) Vgl. Joh. 7, 39 Hiermee doelde Hij op de Geest, die zij, die in Hem geloofden, zouden ontvangen, want de Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.

3) Vgl. Joh. 17, 22 Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij geschonken hebt, opdat zij één zijn zoals Wij één zijn:

4) Vgl. Joh. 16, 14 Hij zal Mij verheerlijken, omdat Hij aan u zal verkondigen wat Hij van Mij ontvangen heeft.

5) H. Gregorius van Nyssa, De Spiritu Sancto contra Macedonianos. 16, vert. uit Gr.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=690>

YOUCAT 114 Welke rol speelt de Heilige Geest in het leven van Jezus?

Zonder de Heilige Geest kunnen wij Jezus niet begrijpen. In zijn leven werd op ongeëvenaarde wijze de aanwezigheid van de Geest van God zichtbaar, die wij de Heilige Geest noemen. 1

Het was de Heilige Geest die Jezus in de schoot van de Maagd Maria tot leven wakte (Mt. 1, 18), Hem de geliefde Zoon noemde (Lc. 4, 16-19), Hem leidde (Mc. 1, 12) en Hem kracht gaf tot het einde (Joh. 19, 30). Aan het kruis gaf Jezus de Geest. Na zijn verrijzenis stuurde Hij zijn leerlingen de Heilige Geest (Joh. 20, 20). Daarmee ging de Geest van Jezus over op zijn kerk: 'Zoals de Vader Mij heeft uitgezonden, zo zend Ik jullie uit' (Joh. 20, 21).

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 689-691.702-731 "Hij die de Vader in onze harten gezonden heeft, de Geest van zijn Zoon, is werkelijk God. Een in wezen met de Vader en de Zoon is Hij onlosmakelijk met Hen verbonden, zowel in het diepste leven van de ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=114>

CKK 729 Pas wanneer het uur gekomen is waarop Hij verheerlijkt zal worden, belooft Jezus de komst van de heilige Geest, aangezien zijn dood en verrijzenis de vervulling van de aan de vaders gedane belofte zullen zijn: 1 2 3 4 de Geest van waarheid, de andere Paracleet, zal op Jezus' gebed door de Vader gegeven worden. Hij zal door de Vader in naam van Jezus gezonden worden; Jezus zal Hem zenden, wanneer Hij bij de Vader is, want Hij is voortgekomen uit de Vader. De heilige Geest zal komen, wij zullen Hem kennen en Hij zal voor altijd bij ons zijn, Hij zal bij ons verblijven; Hij zal ons alles onderrichten en zal ons in herinnering brengen alles wat Christus gezegd heeft, en Hij zal getuigenis van Hem afleggen; Hij zal ons leiden naar de gehele waarheid en zal Christus verheerlijken. Hij zal de wereld het overtuigend bewijs leveren van wat zonde, gerechtigheid en oordeel is.

1) Vgl. Joh. 14, 16-17.26 Dan zal de Vader op mijn gebed u een andere Helper geven om voor altijd bij u te blijven: ...

2) Vgl. Joh. 15, 26 Wanneer de Helper komt, die Ik u van de Vader zal zenden, de Geest der waarheid die van de Vader uitgaat, zal Hij over Mij getuigenis afleggen.

3) Vgl. Joh. 16, 7-15 Toch zeg Ik u de waarheid: het is goed voor u dat Ik heenga; want als Ik niet heenga, zal de Helper niet tot u komen. Nu Ik wel ga, zal Ik Hem tot u zenden. ...

4) Vgl. Joh. 17, 26 Uw naam heb Ik hun geopenbaard en Ik zal dit blijven doen, opdat de liefde waarmee Gij Mij hebt liefgehad, in hen moge zijn en Ik in hen."

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=729>

CKK 662, 2853: het opgaan van Christus naar de heerlijkheid is onze overwinning

CKK 662 "Wanneer Ik van de aarde zal zijn omhooggeheven, zal Ik allen tot Mij trekken" (Joh. 12, 32). De verheffing op het kruis is het beeld en de aankondiging van de verheffing ten hemel met Hemelvaart. Ze is het begin ervan. Jezus Christus, de enige priester van het nieuwe, altijdurende Verbond, is niet "een heiligdom, door mensenhanden gemaakt, binnengegaan (...), maar de hemel zelf om er nu, voor onze zaak, bij God present te zijn" (Heb. 9, 24). In de hemel oefent Christus voortdurend zijn priesterschap uit, "daar Hij altijd leeft om voor hen te pleiten die door zijn tussenkomst God naderen" (Heb. 7, 25). Als "hogepriester van het komende heil" (Heb. 9, 11) is Hij het middelpunt en de hoofdpersoon van de liturgie, die de Vader in de hemel eert. 1

1) Vgl. Openb. 4, 6-11 En vóór de troon was als een glazen zee, kristal gelijk. En rondom de troon waren vier dieren, bezaaid met ogen voor en achter. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=662>

YOUCAT 109 Wat betekent: Jezus is opgestegen ten hemel?

Met Jezus is een van ons bij God aangekomen en voor altijd daar. In zijn Zoon is God ons mensen menselijk nabij. Bovendien zegt Jezus in het Johannesevangelie: 'Wanneer ik van de aarde omhooggeheven word, zal ik iedereen naar mij toe halen' (Joh. 12, 32). 1

In het Nieuwe Testament markeert de hemelvaart van Christus het einde van een veertig dagen durende bijzondere nabijheid van de Verrezenen tot zijn leerlingen. Aan het einde van die periode gaat Christus met zijn hele mens-zijn binnen in de heerlijkheid van God. De Heilige Schrift brengt dit tot uitdrukking door de symbolen 'wolken' en 'hemel'. 'De mens', aldus Paus Benedictus XVI, 'vindt

ruimte in God.' Jezus Christus is nu bij de Vader, vanwaar hij op een dag zal komen, 'om te oordelen de levenden en de doden'. De hemelvaart van Christus betekent dat Jezus niet meer zichtbaar op aarde is, maar toch tegenwoordig en aanwezig.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 659-667
"Nadat de Heer Jezus aldus tot hen gesproken had, werd Hij ten hemel opgenomen en zit aan de rechterhand van God" Mc. 16, 19. Het lichaam van Christus is verheerlijkt vanaf het ogenblik van zijn verrijzenis, zoals de nieuwe, bovennatuurlijke ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=109>

CKK 2853 De overwinning op de "vorst van de wereld" 1 is, voorgoed, behaald in het uur waarin Jezus zich vrijwillig overlevert aan de dood om ons zijn leven te geven. Dan wordt er geoordeeld over deze wereld en de vorst van deze wereld wordt "buitengeworpen" 2 3 "Hij zet de achtervolging in op de vrouw", 4 maar hij heeft geen vat op haar: de nieuwe Eva, "vol van genade" van de heilige Geest, wordt bewaard voor de zonde en van het bederf van de dood (Onbevleete Ontvangenis en Tenhemelopneming van de allerheiligste Moeder van God, Maria, altijd maagd) "Toen, om zijn woede op de vrouw te koelen, ging de draak heen, om de overige van haar kinderen te beoorlogen" (Openb. 12, 17). Daarom bidden de Geest en de Kerk: "Kom, Heer Jezus" (Openb. 22, 17.20), omdat zijn komst ons immers zal verlossen van de Boze.

1) Vgl. Joh. 14, 30 Veel zal Ik niet meer met u spreken, want de vorst van de wereld is op komst. Weliswaar vermag hij niets tegen Mij,

2) Vgl. Joh. 12,31 Nu heeft er een oordeel over deze wereld plaats, nu zal de vorst dezer wereld worden buitengeworpen;

3) Vgl. Openb. 12,11
Zij hebben hem overwonnen
door het bloed van het Lam
en door het woord van hun getuigenis,
want zij hebben hun leven geminacht
ten dode toe.

4) Vgl. Openb. 12, 13-16 En zodra de draak zich op aarde zag neergeworpen, begon hij de vrouw die het mannelijk kind had gebaard, te vervolgen. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=2853>

YOUCAT 526 Wie wordt er bedoeld met 'verlos ons van het kwade'?

Met 'het kwade' in het Onze Vader wordt geen negatieve kracht of energie bedoeld, maar het gepersonifieerde kwaad, dat in de Heilige Schrift onder de naam verzoeker, vader van de leugen, satan of duivel voorkomt. 1

Niemand zal ontkennen dat het kwaad in de wereld een vernietigende kracht heeft, dat we door duivelse influisteringen omgeven zijn, dat er in de geschiedenis vaak demonische processen lopen. Alleen de Heilige Schrift noemt de dingen bij naam: 'Onze strijd is niet gericht tegen mensen, maar tegen hemelse vorsten, de heersers en de machthebbers van de duisternis, tegen de kwade geesten in de hemelsferen' (Ef. 6, 12). De bede in het Onze Vader om van het kwaad verlost te worden,

brengt de totale ellende van deze wereld voor God en smeekt dat God, de almachtige, ons van alle kwaad bevrijdt.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 2850-2854.2864
"De laatste bede tot onze Vader klinkt ook door in het gebed van Jezus: "Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart voor het kwaad" Joh. 17, 15. Deze vraag heeft betrekking op ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=526>

CKK 56-64, 220, 715, 762, 1965: geschiedenis van de verbonden

CKK 56 Het verbond met Noach

Wanneer eenmaal de eenheid van het menselijk geslacht door de zonde verbroken is, probeert God de mensheid allereerst te redden door in iedere fase aanwezig te zijn. Het verbond met Noach na de zondvloed 1 brengt het principe van het goddelijk heilsbestel tot uitdrukking Jegens de "volken", d.w.z. jegens de mensen die opnieuw verenigd zijn, "ieder naar land, taal en geslacht" (Gen. 10, 5). 2

1) Vgl. Gen. 9, 9 `Nu ga Ik mijn verbond aan met u en met uw nageslacht,

2) Vgl. Gen. 10, 20-31 Dat zijn dus de zonen van Cham, volgens hun stammen, talen, landen en volken. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=56>

YOUCAT 8 Hoe openbaart God zich in het Oude Testament?

God toont zich in het Oude Testament als een God die de wereld uit liefde geschapen heeft en de mensen trouw blijft, zelfs wanneer zij zich in zonde van Hem afkeren. 1

God laat zich ervaren in de geschiedenis. Met Noach sluit Hij een verbond dat alle levende wezens gered zullen worden. Hij roept Abraham en maakt hem tot 'Vader van vele volken' (Gen. 17, 5), en in hem zegent Hij 'alle volken op aarde' (Gen. 12, 3). Het volk Israël dat uit Abraham voortkomt, rekent Hij tot zijn eigendom. Aan Mozes stelt Hij zich voor met zijn naam. Zijn mysterieuze naam is יהוה, meestal geschreven als Jahwe; die naam betekent IK BEN DIE IS (Ex. 3, 14). Hij bevrijdt Israël uit de slavernij van Egypte, sluit op de Sinaï een verbond met hen en geeft hun via Mozes de Wet. Steeds weer stuurt God profeten naar zijn volk, om het op te roepen tot ommekeer en hernieuwing van het verbond. De profeten kondigen aan dat God een nieuw en eeuwig verbond zal sluiten, waarin alles radicaal vernieuwd en voorgoed verlost zal zijn. Dit verbond zal bedoeld zijn voor alle mensen.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 54-64.70-72

God laat zich vanaf het begin kennen

"God die door zijn Woord alles schept en in stand houdt, geeft in het geschapene een bestendig getuigenis van zichzelf en, omdat Hij de weg van het bovennatuurlijk heil wilde openen, heeft Hij ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=8>

CKK 57 Deze ordening in de veelheid van volken 1 is tegelijk kosmisch, sociaal en godsdienstig. Het heeft ten doel de trots in te perken van een gevallen mensheid die, eensgezind in het kwaad, 2 uit

eigen kracht haar eenheid tot stand zou willen brengen zoals in Babel. 3 Maar ten gevolge van de zonde 4 bedreigt zowel het polytheïsme als de afgodische verering van het volk en zijn leider, onophoudelijk deze voorlopige heilseconomie met een heidense verwording.

1) Vgl. Hand. 17, 26-27 Heel het mensengeslacht deed Hij uit een ontstaan, om de gehele oppervlakte van de aarde te bewonen, waarbij Hij de seizoenen vaststelde, en de grenzen van hun woongebied, ...

2) Vgl. Wijsh. 10, 5 Toen over de volken om hun eensgezindheid in het kwade de verwarring was gekomen, was zij het ook die de rechtvaardige opmerkte, die hem onberispelijk voor God bewaarde en bij alle liefde voor zijn kind, hem staande hield.

3) Vgl. Gen. 11, 4-6 Nu zeiden ze: 'Laten wij een stad bouwen met een toren, waarvan de spits tot in de hemel reikt; dan krijgen wij naam en worden wij niet over de aardbodem verspreid.' ...

4) Vgl. Rom. 1, 18-25 **De zonden van het heidendom: afgoderij**

Maar de toorn van God openbaart zich en daalt uit de hemel neer over de goddeloosheid en ongerechtigheid van allen die door hun ongerechtigheid de waarheid onderdrukken. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=57>

CKK 58 Het verbond van Noach is van kracht, zolang de tijd van de volken 1 duurt tot aan de verkondiging van het evangelie, over de hele wereld. De bijbel vereert enkele grote figuren van de "volken", zoals "Abel de rechtvaardige", de priesterkoning Melchisedek, 2 de voorafbeelding van Christus, 3 of de rechtvaardigen "Noach, Daniël en Job" (Ez. 14, 14). Zo brengt de Schrift tot uitdrukking welke hoge graad van heiligheid zij kunnen bereiken die leven volgens het verbond van Noach, in afwachting van het ogenblik dat de Christus "alle verstrooide kinderen van God samenbrengt" (Joh. 11, 52).

1) Vgl. Lc. 21, 24 Sommigen zullen vallen door het scherp van zijn zwaard, anderen als gevangenen onder alle volkeren worden verstrooid. Jeruzalem zal door de heidenen vertrapt worden, totdat de tijd van de heidenen vervuld is.

2) Vgl. Gen. 14, 18 En Melchisedek, de koning van Salem, bood hem brood en wijn aan. Daar hij priester was van God de Allerhoogste,

3) Vgl. Heb. 7, 3 Hij heeft geen vader, geen moeder, geen stamboom; zijn leven heeft begin noch einde. Hij lijkt op de Zoon van God: hij blijft voor altijd priester.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=58>

CKK 59 God kiest Abraham

Om de verstrooide mensheid te verzamelen kiest God Abram door hem weg te roepen "uit zijn land, familie en huis" 1 om Abraham van hem te maken, d.w.z. "de vader van een menigte volken" (Gen. 17, 5): "Door u zal zegen komen over alle geslachten op aarde" (Gen. 12, 3, LXX). 2

1) Vgl. Gen. 12, 1 **De roeping van Abram**

Jahwe zei tot Abram: 'Trek weg uit uw land, uw stam en uw familie, naar het land dat Ik u aan zal wijzen.

2) Vgl. Gal. 3, 8 En daar de Schrift voorzag dat God de heidenvolken zou rechtvaardigen door het geloof, heeft zij aan Abraham bij voorbaat het evangelie verkondigd: In u zullen alle volken worden gezegend.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=59>

CKK 60 Het volk dat van Abraham afstamt, zal de bewaarder zijn van de belofte, aan de aartsvaders gedaan, het uitverkoren volk, 1 geroepen om eens het verzamelen van alle kinderen van God binnen de eenheid van de kerk voor te bereiden; 2 3 dat zal de wortel zijn waarop de heidenen, na gelovig geworden te zijn, 4 geënt zullen worden.

1) Vgl. Rom. 11, 28 Al staan zij vijandig tegenover het evangelie maar - dat is uw winst - toch blijven wij Gods vrienden krachtens zijn uitverkiezing, omwille van de aartsvaders.

2) Vgl. Joh. 11, 52 en niet voor het volk alleen, maar ook om de verstrooide kinderen van God samen te brengen.

3) Vgl. Joh. 10, 16 Ik heb nog andere schapen, die niet uit deze schaapsstal zijn. Ook die moet ik leiden en zij zullen naar mijn stem luisteren en het zal worden: één kudde, één herder.

4) Vgl. Rom. 11, 17-18.24 Als nu sommige van die takken zijn weggebroken, en gij, wilde loot, daartussen zijt geënt en deel hebt gekregen aan het sap van de olijf, verheft u dan niet boven de takken. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=60>

CKK 61 De aartsvaders en de profeten en andere personen uit het Oude Testament werden altijd vereerd en zullen altijd vereerd worden als heiligen in alle liturgische tradities van de kerk.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=61>

CKK 62 God vormt zijn volk Israël

Na de aartsvaders heeft God Israël als zijn volk gevormd door het uit de slavernij van Egypte te redden. Hij heeft met dit volk zijn verbond op de Sinaï gesloten en het door Mozes zijn wet gegeven, opdat het Hem erkent en dient als de enige, levende en ware God. de zorgzame Vader en rechtvaardige rechter, en opdat het uitziet naar de beloofde Verlosser. 1

1) Vgl. 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Goddelijke openbaring, Dei Verbum (18 nov 1965), 3 God, die door het Woord alles schept en in stand houdt, geeft in het geschapene een blijvend getuigenis van zich zelf aan de mensen ; en omdat Hij de weg naar het bovennatuurlijke heil wilde openstellen, heeft Hij bovendien ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=62>

CKK 63 Israël is het priesterlijke volk van God, 1 het volk dat "de naam van de Heer, draagt " (Deut. 28, 10). Het is het volk "dat door onze God en Heer het eerst is aangesproken", 2 het volk van de "oudere broeders" in het geloof van Abraham. 3

1) Vgl. Ex. 19, 6 Gij zult mijn priesterlijk koninkrijk en mijn heilig volk zijn. Deze woorden moet gij de Israëlieten overbrengen.'

2) Missale Romanum, Goede Vrijdag 13, gebed VI, vert. Altaarmissaal (NL) blz. 326; Missaal voor Zonen Feestdagen (B), 141

3) Vgl. H. Paus Johannes Paulus II, Toespraak, Ontmoeting met de Joodse gemeenschap tijdens het bezoek aan de Synagoge van Rome (13 apr 1986), 4

"Het bezoek van vandaag wil een beslissende bijdrage leveren aan de versterking van de goede betrekkingen tussen onze twee gemeenschappen in het spoor van de voorbeelden, welke door zoveel mannen en vrouwen zijn gegeven, die van beide zijden betrokken waren ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=63>

CKK 64 Door de profeten voedt God zijn volk op in de hoop op het heil, in de verwachting van een nieuw en eeuwig Verbond, dat voor alle mensen 1 bestemd is en dat gegrift zal zijn in de harten. 2 3 De profeten kondigen een radicale verlossing van het volk van God aan, de reiniging van al zijn ontrouw, 4 een heil dat alle volken zal omvatten. 5 6 Het zullen vooral de armen en de nederigen van de Heer 7 zijn die deze hoop zullen dragen. Heilige vrouwen, zoals Sara, Rebecca, Rachel, Mirjam, Debora, Hanna, Judit en Ester hebben de hoop op het heil van Israël levend gehouden. Het zuiverste beeld van deze hoop is Maria. 8

1) Vgl. Jes. 2, 2-4 Op het einde der dagen zal het gebeuren, dat de berg van het huis van Jahwe vast zal staan als de eerste der bergen, verheven boven de heuvels; en alle volken stromen naar hem toe, ...

2) Vgl. Jer. 31, 31-34 Er komt een tijd - godsspraak van Jahwe - dat Ik met Israël en Juda een nieuw verbond sluit; ...

3) Heb. 10, 16 Dit is het verbond dat Ik met hen zal sluiten na die dagen, zegt de Heer: Ik zal mijn wetten in hun hart leggen, Ik grif ze in hun geest.

4) Vgl. Ez. 36

5) Vgl. Jes. 49, 5-6 Maar nu sprak Jahwe, die mij vormde tot zijn dienstknecht, nog voor mijn geboorte, om Jakob naar Hem te doen terugkeren, - want Hij wilde Israël verzameld zien -. ...

6) Vgl. Jes. 53, 11 Omwille van het doorstane lijden zal hij het licht mogen zien en met kennis verzadigd worden. Mijn rechtvaardige dienstknecht zal velen rechtvaardig maken, doordat hij hun zonden draagt.

7) Vgl. Sef. 2, 3 Zoekt Jahwe, gij allen, ootmoedigen van het land, die zijn geboden naleeft; zoekt de gerechtigheid, zoekt de ootmoed! Dan vindt gij misschien een schuilplaats op de dag van de toorn van Jahwe. de vijand in het westen

8) Vgl. Lc. 1, 38 Nu zei Maria: 'Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord.' En de engel ging van haar heen.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=64>

CKK 220 De liefde van God is "eeuwig" (Jes. 54, 8): "Al wijken de bergen en wankelen de heuvels, mijn trouw wijkt niet van u" (Jes. 54, 10). "Mijn liefde voor u duurt eeuwig, Ik blijf u altijd trouw" (Jer. 31, 3).

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=220>

CKK 715 De profetische teksten die direct verwijzen naar het zenden van de heilige Geest, zijn woorden waarmee God zich tot het hart van zijn volk richt in de taal van de belofte, met de nadruk op "de liefde en de trouw", 1 2 3 4 waarvan de heilige Petrus de vervulling zal verkondigen op Pinkstermorgen. 5 Overeenkomstig deze beloften zal de Geest van de Heer in de "eindtijd" het hart van de mensen vernieuwen door er een nieuwe wet in te griffen; Hij zal de verstrooide en verdeelde volken weer verzamelen en met elkaar verzoenen; Hij zal de eerste schepping veranderen en God zal er met de mensen in vrede wonen.

1) Vgl. Ez. 11, 19 Ik zal hun een nieuw hart geven en een nieuwe geest in hun binnenste uitstorten; Ik zal het stenen hart uit het lichaam verwijderen en hun een hart van vlees geven,2)

3) Vgl. Ez. 36, 25-28 Ik zal u met zuiver water besprenkelen en ge zult rein worden; van al uw ongerechtigheden en van al uw afgoderij zal Ik u reinigen. ...

4) Vgl. Jer. 31, 31-34 Er komt een tijd - godsspraak van Jahwe - dat Ik met Israël en Juda een nieuw verbond sluit; ...

5) Vgl. Hand. 2, 17.21 Het zal geschieden in de laatste dagen, zegt God, dat Ik mijn Geest zal uitstorten over alle mensen: Uw zonen en dochters zullen profeteren, uw jonge mannen visioenen zien, de ouderen onder u zullen droomgezichten ontvangen, ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=715>

YOUCAT 114 Welke rol speelt de Heilige Geest in het leven van Jezus?

Zonder de Heilige Geest kunnen wij Jezus niet begrijpen. In zijn leven werd op ongeëvenaarde wijze de aanwezigheid van de Geest van God zichtbaar, die wij de Heilige Geest noemen. 1

Het was de Heilige Geest die Jezus in de schoot van de Maagd Maria tot leven wakte (Mt. 1, 18), Hem de geliefde Zoon noemde (Lc. 4, 16-19), Hem leidde (Mc. 1, 12) en Hem kracht gaf tot het einde (Joh. 19, 30). Aan het kruis gaf Jezus de Geest. Na zijn verrijzenis stuurde Hij zijn leerlingen de Heilige Geest (Joh. 20, 20). Daarmee ging de Geest van Jezus over op zijn kerk: 'Zoals de Vader Mij heeft uitgezonden, zo zend Ik jullie uit' (Joh. 20, 21).

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 689-691.702-731 "Hij die de Vader in onze harten gezonden heeft, de Geest van zijn Zoon, is werkelijk God. Een in wezen met de Vader en de Zoon is Hij onlosmakelijk met Hen verbonden, zowel in het diepste leven van de ...

YOUCAT 116 Wat betekent: De Heilige Geest heeft 'gesproken door de profeten'?

God heeft al in het oude verbond mannen en vrouwen vervuld met de Geest, zodat zij hun stem verhieven voor God, in zijn Naam spraken en het volk voorbereidden op de komst van de Messias.

In het oude verbond zocht God mannen en vrouwen uit die bereid waren zich door Hem te laten maken tot troosters, leiders en vermaners voor zijn volk. Het was de Geest van God die door de mond van Jesaja, Jeremia, Ezechiël en andere profeten sprak. Johannes de Doper, de laatste van die profeten, voorspelde niet alleen de komst van de Messias. Hij heeft Hem zelf ontmoet en Hem aangekondigd als de bevrijder uit de macht van de zonde.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 683-688.702-720 "Niemand kan zeggen: 'Jezus is de Heer', tenzij door de Heilige Geest" 1 Kor. 12, 3. "God heeft de Geest van zijn Zoon in ons hart gezonden, die roept: Abba, Vader!" Gal. 4, 6. Deze geloofskennis is slechts mogelijk in ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=114.116>

CKK 762 De verwijderde voorbereiding van het verzamelen van Gods volk begint met de roeping van Abraham, aan wie God belooft dat hij de vader van een groot volk zal worden. 1 2 De directe voorbereiding begint met de uitverkiezing van Israël als het volk van God. 3 4 Door zijn uitverkiezing moet Israël het teken zijn van de toekomstige verzameling van alle volken. 5 6 Maar reeds de profeten beschuldigen Israël ervan dat het het verbond verbroken heeft en zich als een ontuchtige vrouw gedraagt. 7 Zij kondigen een nieuw en eeuwig Verbond aan. 8 9 "Dat Nieuwe Verbond heeft Christus ingesteld". 10

1) Vgl. Gen. 12, 2 "Ik zal een groot volk van u maken. Ik zal u zegenen en uw naam groot maken, zodat gij een zegen zult zijn.

2) Vgl. Gen. 15, 5-6 Hij leidde hem naar buiten en zei: 'Kijk naar de hemel en tel de sterren, als ge kunt.' En Hij verzekerde hem: 'Zo talrijk wordt uw nageslacht. ...

3) Vgl. Ex. 19, 5-6 Als gij aan mijn woord gehoorzaamt en mijn verbond onderhoudt, dan zult ge - hoewel de hele aarde Mij toebehoort - van alle volken op bijzondere wijze mijn eigendom zijn. ...

4) Vgl. Deut. 7, 6 Want gij zijt een volk, dat aan Jahwe uw God gewijd is. U heeft Hij onder alle volken op aarde uitverkoren om zijn eigen volk te zijn.

5) Vgl. Jes. 2, 2-5 Op het einde der dagen zal het gebeuren, dat de berg van het huis van Jahwe vast zal staan als de eerste der bergen, verheven boven de heuvels; en alle volken stromen naar hem toe, ...

6) Vgl. Mi. 4, 1-4 Op het eind van de dagen zal het gebeuren, dat de berg van het huis van Jahwe vast zal staan als de eerste der bergen, verheven boven de heuvels en de volken stromen naar hem toe, ...

7) Vgl. Hos. 1. enz.

8) Vgl. Jer. 31, 31-34 Er komt een tijd - godsspraak van Jahwe - dat Ik met Israël en Juda een nieuw verbond sluit; ...

9) Vgl. Jes. 55, 3 Neigt uw oor en komt naar Mij, luistert en gij zult leven; een eeuwig verbond zal Ik met u sluiten, een blijk van mijn blijvende trouw aan David gezworen.

10) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk, Lumen Gentium (21 nov 1964), 9 In elke tijd en uit elk volk is ieder, die God vreest en het goede doet, Hem welgevallig. God heeft echter de mensen niet ieder afzonderlijk, buiten elke onderlinge verbondenheid om, willen heiligen en redden, maar Hij heeft hen ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=762>

YOUCAT 122 Waartoe wil God de Kerk?

God wil de Kerk, omdat Hij ons niet individueel, maar gezamenlijk wil verlossen. Hij wil de hele mensheid tot zijn volk maken. 1

Niemand komt op de asociale toer in de hemel. Wie alleen denkt aan zichzelf en zijn eigen zielenheil, leeft asociaal. Dat is in de hemel evenmin als op aarde mogelijk. God zelf is niet asociaal; Hij is niet een eenzaam, zelfgenoegzaam wezen. De drievuldige God is in wezen 'sociaal', een gemeenschap, een eeuwige uitwisseling van liefde. Naar het voorbeeld van God is ook de mens ingesteld op relatie, uitwisseling, deelneming en liefde. Wij zijn verantwoordelijk voor elkaar.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 758-781.802-804
Om het mysterie van de Kerk te doorgronden moet men allereerst nadenken over haar oorsprong in het heilsplan van de heiligste Drie-eenheid en over haar geleidelijke verwezenlijking in de geschiedenis. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=122>

CKK 1965 Hier op aarde is de nieuwe of evangelische wet de vervolmaking van de goddelijke wet, zowel van de natuurwet als van de geopenbaarde wet. De nieuwe wet is het werk van Christus en ze komt vooral tot uitdrukking in de bergrede. Deze wet is ook het werk van de Heilige Geest en daardoor wordt ze de innerlijke wet van de liefde: "Ik zal met het huis van Israël een nieuw verbond sluiten (...) mijn wetten prent Ik in hun geest en Ik grif ze in hun hart: Ik zal hun God zijn en zij zullen mijn volk zijn" (Heb. 8,8-10). 1

1) Vgl. Jer. 31,31-34 Er komt een tijd - godsspraak van Jahwe - dat Ik met Israël en Juda een nieuw verbond sluit; ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1965>

YOUCAT 336 Hoe gaat Jezus om met de 'wet' van het Oude Verbond?

'Denk niet', zegt Jezus in de Bergrede, 'dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen' (Mt. 5, 17). 1

Jezus leefde als gelovige Jood helemaal volgens de ethische opvattingen en regels van zijn tijd. Maar in een aantal kwesties week Hij af van een letterlijke, puur formele interpretatie van de wet.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 1965-1972.1977.1983-1985

Hier op aarde is de nieuwe of evangelische wet de vervolmaking van de goddelijke wet, zowel van de natuurwet als van de geopenbaarde wet. De nieuwe wet is het werk van Christus en ze komt vooral tot uitdrukking in de ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=336>